

DE ANNEXATIE

ILLUSTRATIE COVER:
Olieverfschilderij van
J.Hoynck van Papendrecht:
“De schutterij in gevecht bij
Houthaelen op 6 augustus 1831”
tijdens de Tiendaagse Veldtocht.

JOHAN ROBESIN

**DE
ANNEXATIE**

© 2024 Johan Robesin / Uitgeverij U2pi

Titel: De Annexatie

Auteur: Johan Robesin

Ontwerp omslag: Marijke Robesin

Redactionele ondersteuning en

tekstopmaak: Marijke Robesin

Foto auteur achterzijde: Foto Wentzler, Terneuzen

Uitgeverij U2pi, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl

Druk: JouvBoekdrukkerij.nl

ISBN 978 94 9336 468 4

NUR 320

*Van d'Ee tot Hontenisse
van Hulst tot aan Cadzand
Dat is ons eigen landje,
maar deel van Nederland.
uit: Zeeuws-Vlaams volkslied*

INHOUD

1. Heimelijke bedoelingen 11
2. Domme Belgen, zotte Ollanders 22
3. Van hoogtepunt naar dieptepunt 31
4. Een geduchte concurrent 41
5. Misleid en misdeeld 49
6. Historisch onderschat 60
7. Spraakmakende actie 71
8. Opvallend nationalisme 78
9. Ongelofelijke prestatie 89
10. La muette de Portici 101
11. Een blijvende droom 112
12. Smalle denkers 124
13. Eigen kracht eerst 137
14. Totale vervlaamsing 147
15. Gebrek aan visie 157
16. Uniek DNA 167
17. Een groots gebaar 179
18. De Zeeuwse Ziekte 190
19. Lokale bureaucraten 199
20. Leren van de Belgen? 207

VOORWOORD

Laat Nederland zich blijvend meevoeren in *Het verdriet van België* (Hugo Claus) of kiest het land voor een onomkeerbaar *Afscheid van België* van Johan Op de Beeck?

Wie het weet of denkt te weten, mag het zeggen. Niet eenvoudig, want de relatie tussen de buurlanden is al eeuwenlang een wankel bouwwerk dat elk moment kan instorten. Ik heb me er stevig in verdiept en kan slechts tot de conclusie komen dat zij elke overeenkomst missen om bij elkaar te horen. Samenwerking biedt tot op zekere hoogte kansen en is hier en daar zelfs wenselijk, maar dan nog kan er veel mis gaan. De praktijk wijst uit dat vormen van toenadering slechts gebaseerd zijn op invloed, macht en geld en niet op onbaatzuchtige vriendschap. Nederland en Vlaanderen spreken dezelfde taal, maar begrijpen elkaar niet.

Er blijven onoverbrugbare fricties en conflictsituaties, waarvan het gezamenlijk ‘gebruik’ van de militair strategisch en economisch zo belangrijke Westerschelde een voorbeeld is.

In 1830 greep België naar de wapens om zich rigoureus los te weken van Nederland. Weg met die protestantse noordelingen, die het katholieke zuiden in een wurg-greep hielden. Weg ook met de republiek, terug naar de monarchie. En niet te vergeten: verlossing van het hooghartige Franstalige volksdeel Wallonië, hoewel al snel duidelijk zou worden dat een zelfstandige Vlaamse Natie economisch zonder de hulp van Nederland geen haalbare kaart was en nooit zal zijn.

De Grote Oorlog 14-18 was nog maar nauwelijks begonnen of de Vlaamse elite ontwikkelde inderhaast plannen

om, voor versterking van de economie, landsdelen van Nederland in te pikken, met name Zeeuws-Vlaanderen. Dit vanwege z'n Westerschelde, vaarweg naar Antwerpen en Limburg om z'n mijnbouw, de steenkool.

Dat lieten de noorderburen zich echter niet aanleunen.

De strijd tegen de Belgische annexatiedrang barstte in alle hevigheid los. Het nationalisme zegevierde.

Wat dachten die hebzuchtige Belgen wel?

Terug in jullie hok of we schieten! En wat zien we iets meer dan een eeuw later? Wonderlijk maar waar...

De invloed van de Belgen in alle geledingen van de Nederlandse samenleving groeit met de dag. Sterker nog, Zeeuws-Vlaanderen, *het landje apart in Zeeland*, zet de deur zelf wagenwijd open om de voortgaande bevolkingskrimp goed te maken met een toestroom van Belgen, die zich alle gepropageerde verlokkingen graag laten welgevallen. Zelfs koning Willem Alexander is blij met 'deze goede relatie'.

Een annexatie in omgekeerde vorm krijgt zienderogen gestalte. Willen de zuiderburen gunstig geprijsde appartementen, een tweede Knokke, een zoveelste poldertje voor Antwerpen, de Westerschelde als riool, nieuwe sluisen voor Gent, de beste banen in zorg, onderwijs en nijverheid, een hele voetbalclub? Het kan allemaal. Kom liefst met twintigduizend landgenoten tegelijk. Zeeuws-Vlaanderen heet allen van harte welkom! Het adagium klinkt eensgezind.

Geen massaal verzet als in 1919, maar een aantrekkelijk warm bad. Een volkomen vreedzame annexatie, die de Belgen verlost van historische frustraties en ze een flink pak invloed, macht en geld bezorgt, is volop aan de gang.

1

Heimelijke bedoelingen

Nederland heeft geen enkel besef van wat er aan de andere kant van de nu denkbeeldige landsgrens met de Belgen gebeurt. Maar intussen zijn zij, als mollen onder de grond, ijverig aan de gang met landjepik, terwijl de grenspalen onberoerd blijven.

Het valt kennelijk niet op, dat dit historisch getergde minivolk van friet-met-stoverij, na eerdere decepties, al een hele tijd in een vastberaden marstempo oprukt in noordelijke richting. Achterbaks, sluw en berekenend. Gewapend met heimelijke bedoelingen van macht en invloed. Aangewakkerd door louter frustratie vanwege roerige gebeurtenissen in het verleden van de Lage Landen.

De drang om de grens met Nederland op te schuiven zit vooral bij de Vlaamse elite tussen de oren. Doorsnee Belgen hebben geen benul van wat er speelt. Sinds het wegvallen van de rijksgrens zijn zij zich steeds vrijer gaan voelen om de Nederlandse grensregio's als de hunne te zien. Vooral Zeeuws-Vlaanderen. Er wonen en werken steeds meer Belgen.

Niet uit liefde voor de Nederlander, maar puur vanwege het eigen genoegen, gewin of voordeel. Sociaal dragen ze vrijwel niets bij. Je hoort het aan de kassa in de supermarkt, in een winkel of horecagelegenheid.

In hun ogen staat de Nederlander bekend als gierig. Maar wie staan er altijd te zeuren over korting? Juist ja, de Belgen.

Dat *d'Ollanders* daar niet blij mee zijn, interesseert ze geen fluit. Nederland laat de Belgen maar begaan zo lang zij willen meewerken aan het bereiken van de eigen doelen en geld in het Nederlandse laatje brengen.

Voortdurend wordt de schade die Vlaanderen de noorderburen aandoet, (o.a. vergiftiging Westerschelde) weggemoffeld achter het Nederlands uitgangspunt van goed nabuurschap. Een twijfelachtige relatie.

Goed beschouwd hebben Nederland en België weinig of niets met elkaar gemeen, behalve dat ze op de wereldbol allebei een nauwelijks zichtbare speldenprik zijn.

Je moet een vergrootglas gebruiken om ze te ontdekken.

Zij mogen dan onderdak bieden aan organisaties en bedrijven, die internationaal van betekenis zijn, veel meer dan dat is het niet. Het blijven pruttelende prutslandjes aan een kille Noordzee. Vaak met een veel te grote mond. Elk op z'n eigen manier.

In dat opzicht blijft in deze contreien de geschiedenis zich als een *perpetuum mobile* herhalen, als repeterende contacten naast repeterende breuken.

Wél hebben de Lage Landen tegenwoordig de gewoonte hun botsende meningsverschillen zo snel mogelijk bij te leggen; in heel veel belangen zijn ze namelijk tot elkaar veroordeeld. Ze hebben elkaar dikwijls hard nodig.

Dat dit doorgaans wordt uitgesproken tijdens ontmoet-

tingen, onder het genot van bourgondische maaltijden en de nodige drank, is een kwestie van cultuurverschil, dat de Nederlanders zich door hun burens graag laten welgevallen. Andersom blijft het meestal bij een broodje kaas. Vaak zijn overeenkomsten, verdragen en regelingen door de manier van met elkaar omgaan zo gespeeld, dat ze bij het geringste vonkje weer een uitslaande brand kunnen veroorzaken.

De gereserveerde Belg slaagt er goed in om het arrogante beeld, dat hij van de Nederlander heeft, voor zich te houden. Hetzelfde taalgebruik wil nog niet zeggen dat altijd hetzelfde bedoeld wordt. Of zoals Evert van Wijk in zijn boekje 'Valse Vrienden' zich afvraagt: waarom verstaan Belgen en Nederlanders elkaar wel, maar begrijpen ze elkaar niet? Voor de oren van de Belgen praten de Nederlanders trouwens veel te zelfverzekerd, te snel en te luidruchtig. Vandaar dat de Belg in een gesprek doorlopend ja knikt, terwijl hij nee bedoelt.

De Nederlander maakt een plan, de Belg trekt z'n plan. Daar is alles mee gezegd.

Schriftelijke communicatie wordt daardoor niet altijd gelezen en begrepen, zoals dat zou moeten. Gevolg: botsingen en dreigementen. Het slechte beheer van de Westerschelde in Zeeland is een sprekend voorbeeld. Voortdurend is er gehakketak. Spanningen worden afgedekt met politiek correcte brieven en overleggen. Voor de onopgeloste problemen is geen archiefkast groot genoeg. Die blijven hangen in een mistbank van niet ontwarbare

juridische tegenstellingen. Van een oprechte, open relatie zal nooit sprake zijn. Toegegeven, een ietsepietsie genegenheid bloeit er wel op zodra van beide kanten economisch rendement wordt voorzien. Goed nabuurschap of grensoverschrijdende cohesie heet dat in politiek correcte taal.

In de nevelige onbezonnenheid, ontstaan door het innemen van menig Karmeliet, kiezen de burens soepeltjes een moment waarin besloten wordt tot het uitbrengen van een theatrale toast op het herstel van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden.

Een liefdesverklaring voor het moment.

Bij zulke ontmoetingen in Bourgondische vrolijkheid vervagen de littekens van het bloederige treffen in 1830 als sneeuw voor de zon en kan het Wilhelmus opeens *sans rancune* dienst doen als coöperatieve volkshymne bij urenlang onblusbare broederlijkheid.

Aan de kater, die bij het ontwaken na een beschonken nacht grijnzend zal toekijken, wordt maar even niet gedacht. Het is een bekend gegeven, zaken doet de Belg pas na de koffie als de drank is in de man, de wijsheid in de kan en de nevelige stemming ruimte biedt voor de meest ruimhartige afspraken.

Later, als iedereen weer nuchter op z'n benen staat, zullen die onvermijdelijk vastlopen op een door Evert van Wijk zelf ondervonden valse vriendschap, toen hij besloot *'het in België snel te kunnen gaan maken'*. Het werd een teleurstelling van het grootste formaat.

“Ik viel zowat in alle valkuilen waarin Nederlanders vallen die zich onvoldoende verdiept hebben in de gigantische cultuurkloof”, bekent de auteur, die zich sindsdien een *‘bont-en-blauwe ervaringsdeskundige’* noemt.

Hij schreef zijn boek voor Belgen én Nederlanders *‘die elkaar beter willen begrijpen en minder schrammen en bulten willen oplopen’* dan hem is overkomen.

Belgen, wat zijn dat eigenlijk voor mensen? Als je denkt het antwoord te hebben, liggen er direct denkfouten op de loer. De noorderling zal het nooit weten en misschien komt de Belg er pas achter als hij zelf opnieuw uitgevonden wordt. Zo gecompliceerd is het.

“België is een historisch ongelukje”, zei Yves Leterme in 2015 als minister-president van Vlaanderen.

Yves Leterme

Een stevige uitspraak, die hem door z'n landgenoten niet in dank werd afgenomen. Zeker niet toen hij er kort nadien nog aan toevoegde dat de Vlamingen al sinds 1830 leven 'zonder Belg te zijn' en de Franstaligen 'intellectu-

eel niet in staat zijn om Nederlands te leren'. Harder had hij het Waalse volksdeel niet op de tenen kunnen trappen.

“Wanneer een redelijk genuanceerde Leterme zich aan zulke uitspraken waagt, moet er echt iets aan de hand zijn”, reageerde de Belgische media onthutst.

Vertrouwd met kroegpraat trokken Vlamingen noch Walen het zich bijzonder aan. Niet beseffend dat het helemaal geen kroegpraat, maar de wrange waarheid was.

Zij voelden zich domweg niet aangesproken, omdat België en de Belgen in werkelijkheid niet bestaan.

Evert van Wijk: “Nee, België is geen land. Het is van alles een beetje. Net als de Europese Unie. Wellicht is het daarom niet echt toeval dat er in België wegens het ontbreken van een nationale identiteit of nationalistische gevoelens zo weinig euroscepticisme is.

De grootste pleitbezorger van Europa, voormalig premier Guy Verhofstadt, is niet voor niets uit België afkomstig. Hij zou niets liever hebben dan dat de Europese lidstaten opgaan in een Verenigde Staten van Europa. Maar alleen Belgen of mensen met een totaal gebrek aan trots of binding met hun natie kunnen zo iets roepen.”

Zou dat misschien verklaren waarom nog zoveel Belgen, die in WO-II de kant van de bezetter kozen, nog zo verknocht zijn aan die periode?

De jaarlijkse herdenkingen op diverse zogeheten ‘erepleinen’ voor Belgische nazi’s en oostfronters liegen er niet om. Het gaat maar door. Over identiteit gesproken..

De Duitsers hebben een identiteit, maar of dat inclusief de Germanen-Belgen is? We zouden het de oosterburen eens kunnen vragen.

Kristof Jacobs, Belg en politicoloog aan de Radboud Universiteit, onderstreept dat het beslist geen zelf bedachte Belgenmop van Yves Leterme was, maar pure realiteit.

“Het zou zo maar kunnen dat België, zoals we het land nu kennen, in 2050 niet meer bestaat.

Maar hoe het er dan wel zal uitzien?

Aan dit soort voorspellingen waag ik me niet. Ik maak er geen vrienden mee.”

Henri de Waele, hoogleraar Internationaal en Europees recht aan dezelfde Radboud Universiteit durft er wel een slag naar te slaan. Volgens hem krijgt de groep Vlamingen, die zich willen afscheiden van Wallonië, ergens in de nabije toekomst de overhand. Juridisch ziet hij voor een afscheiding geen probleem. Het meest voor de hand liggende scenario is volgens hem, dat Vlaanderen zich losmaakt en de rest gewoon doorgaat als België.

“Internationaal gezien is dat absoluut niet verboden zo lang er maar geen geweld wordt gebruikt. Wat natuurlijk niet betekent dat het afgescheiden deel van het oorspronkelijke België dan ook direct mee mag draaien in de internationale gemeenschap.

Mocht Vlaanderen kiezen voor autonomie, dan zal het er wel klaar voor moeten zijn. Geen eenvoudige klus met veel scherpe kantjes. De scheiding kost net als in een

mensen bestaan veel onrust en bakken geld. Die middelen moeten ergens vandaan komen. Nu zijn die er in elk geval niet. De kas is zo goed als leeg.”

Mijn echtgenote vult de opvatting van Leterme, dat de Belgen ‘een historisch ongelukje’ zijn, graag aan met haar overtuiging dat de Belgen ook uitstralen een ongelukkige speling van de natuur te zijn. Sullig, dommig, maar ondertussen niet de gewoonte hebben om te zeggen wat ze denken of van plan zijn en zich niks aantrekken van de paternalistische aard van de Nederlander. Dat blijkt, volgens haar, maar al te duidelijk uit de manier, waarop ze bezig zijn: stukje bij beetje Zeeuws-Vlaanderen inpikken.

“Over ongeveer vijftig jaar is heel Z-Vlaanderen afgegraven tot één groot havengebied van Antwerpen.

’t Lijkt wel of niemand van bestuurlijk Zeeland dit beseft. Of ze denken: ‘t zal mijn tijd wel duren.”

Is die opvatting onwerkelijk? Ik vind van niet.

Het proces is al volop aan de gang. Nederland schijnt het wel best te vinden dat het ‘landje-apart’ aan de onderkant van de Westerschelde gaandeweg volledig in handen van de Vlamingen komt.

De naar zelfstandigheid strevende Belgische volksdeel behaalt er immers groot voordeel mee en kan zo z’n kastekorten op orde brengen teneinde zich van Wallonië te verlossen. Ziet Nederland dat ook zo?

Welnee, het lastige Z-Vlaanderen mag best ten prooi val-

len aan de gulzige Belgen. Er zal in Den Haag geen traan om gelaten worden. Hoe eerder het gebeurt, hoe liever.

Ook in de Zeeuwse hoofdstad Middelburg, die dan eindelijk verlost is van het regelmatig bespote ‘Calimero-gedrag’ van de Z-Vlamingen, zal de vlag bepaald niet halfstok worden gehangen. Voor Vlaanderen daarentegen zullen de vlaggen niet aan te slepen zijn. Het binneharken van het voorland ten zuiden van de Westerschelde is dan zoveel als de spreekwoordelijke kat-in-‘t-bakkie. Eindelijk!

Het Zeeuws-Vlaamse volkslied ‘*Van d’ Ee tot Hontenisse*’ verdwijnt in de prullenbak en maakt plaats voor een nieuw te componeren hymne met de denkbare titel ‘*Van Boerengat tot Brusselstad*’. Een royale genoegdoening voor de misgreep bij de wapenstilstand op 11 november 1918. Het heldhaftige België verkeerde in die dagen namelijk in de veronderstelling zóveel moreel krediet te hebben opgebouwd, dat het grote moment daar was dit te verzilveren. De kans daartoe deed zich voor, nu de waarborgen van de Belgische onafhankelijkheid zoals in 1839 vastgelegd, aan herziening toe waren.

Afschaffing van de eigen neutraliteit en een aanzienlijke verbetering van de positie tegenover Nederland, stonden bovenaan het verlanglijstje. Geen gezeur, het was nu of nooit. Desnoods met de nodige sancties, het weigeren van Zeeuwse mossels bijvoorbeeld wat, op een moment van ongenoegen over het verdiepen van de Westerschelde, ook echt gebeurde.

België-kenner Eric van Hooydonk verklaarde in 2012 dat de ambities niet los konden worden gezien van *‘de annexionistische beweging, die al vóór en tijdens de oorlog in België actief was om aanhechting van Zeeuws-Vlaanderen en Nederlands Limburg te bewerkstelligen’*.

Het liep evenwel uit op een ontnuchterende illusie. Veel pijnlijker dan het verliezen van een voetbalderby met de Nederlanders. In de overtuiging dat Duitsland de opgelegde oorlogsschulden *‘zeker en vast’* zou betalen, had de Belgische regering met vlotte hand uitkeringen aan particulieren en bedrijven gedaan. De Duitsers kwamen niet over de brug, waardoor platzak België geld moest lenen in het buitenland. Een nieuwe domper op hogere idealen. Eigenlijk niet iets om flauwe grappen over te maken.

Het land was door de oorlog in een hopeloze financieel-economische en sociale puinhoop veranderd. Voor een belangrijk deel te wijten aan binnenlands geduwel tussen Walen en Vlamingen. Belgen praten nooit met één mond. Nog steeds niet.

Vandaar de enorme verdeeldheid. Bij de socialisten versterkte dat het tóch al diepe wantrouwen tegenover de oude adel en kerkelijke gezagsdragers, waar het grote geld zat. Op politiek vlak waren die machtiger dan de meerderheid van de burgers.

Niet de maatschappelijke, maar commerciële belangen bepaalden de koers. Het verlangen naar het oude Bourgondië en de macht der hertogen bloeide op als nooit

tevoren. Gelijktijdig werd in uiterst rechtse, fascistische en katholieke kringen gedroomd van een *'Diets ideaal'*.

De herenigde Bourgondische Nederlanden zouden een belangrijke partner kunnen zijn van nazi-Duitsland.

Die Bourgondische ballon is nooit opgegaan, maar verklaart wel hoe graag de Belgische elite naar de pijpen danste van de Duitse bezetter, als bondgenoot in een niet bestaande identiteit. Die sympathie is er nog steeds, in duistere vorm weliswaar. Laat dát duidelijk zijn.